

«گزارش نشست معافیت‌های مالیاتی برای شرکت‌های دانش‌بنیان و نوپا، مورخ ۹۸/۰۴/۰۲»

دوستانی که بیان می‌کنند با مشکلات مالیاتی روبه‌رو هستند بهتر این است که بگویند مسائل مالیاتی دارند، چرا که رسالت وضع قوانین ایجاد مشکل نیست بلکه ایجاد راه‌حل است و تنها تفاوتی که وجود دارد به این صورت است که هنگام وضع قوانین، تفاوت بین قوانین حاکم با عرف تجاری یا فرهنگی جامعه باعث ایجاد تعارضاتی با کارفرماها، استارت‌آپی‌ها و به‌صورت کلی با شخصی که با آن حوزه در ارتباط است، می‌شود.

اولین مبحثی که در اینجا مورد توجه قرار می‌گیرد این است که به این سؤال پاسخ دهیم که من مودی مالیاتی هستم یا خیر؟ در واقع این اولین گام برای شروع صحبت درباره معافیت است. قانون مالیات‌های مستقیم ماده یک، در ۵ بند مودی را معرفی می‌کند. ما تعریفی از مودی نه در ارزش افزوده و نه در قانون مالیات‌های مستقیم در دست نداریم که به‌طور صریح شخص مودی را معرفی کند. تنها مصادیق مالیاتی را بیان کرده و به‌طور طبیعی اگر شخص در آن مصادیق قرار گیرد، مودی مالیاتی است. بعد از شناخت مودی مالیاتی، چند اصطلاح مهم را که در صحبت‌های افراد زیاد شنیده می‌شود را باید بشناسیم. افراد بیان دارند که ما دانش‌بنیان بوده و معاف از مالیات هستیم؛ پس چرا از ما مالیات دریافت می‌شود؟

لازم به ذکر است که در قوانین مالیاتی تغییرات بزرگی ایجاد شده است. در سال ۱۳۸۰ اصلاحات و در سال ۱۳۹۴ تغییر و تحول اساسی در قوانین مالیات‌های مستقل ایجاد شد. در قوانین جدید با اصطلاحی به نام «نرخ صفر» آشنا شدیم. قبل از این افرادی که معاف از مالیات بودند اظهارنامه‌ای را تنظیم و ارسال می‌کردند و مشکلی هم پیش نمی‌آمد. اما امروزه این فرهنگ در حال تبدیل به نرخ صفر است. به این معنی که اگر شما معاف از مالیات هستید ملزم به انجام تکالیف مالیاتی بوده، باید درآمدها و طرف‌های حساب شما شناسایی شود و درآمد مشمول شما در نرخ صفر ضرب شود. این تفاوت بین معاف از مالیات و نرخ صفر است و امروزه پایش‌ها به سمت نرخ صفر در حال حرکت است.

اما به اصل موضوع بپردازیم، معافیت چیست؟ معافیت خروج قانونی منابع درآمدی و سرمایه‌ای یک مودی مالیاتی از پرداخت مالیات است. به‌عنوان مثال شما X ریال درآمد دارید، درآمد شما بنابر قانون معافیت‌ها از زمره پرداخت مالیات خارج شده است. اما چرا به این صورت بیان می‌شود. فرض کنید شما معاف هستید، تکالیف برای شما بار می‌شود که اگر فرد غیرمعافی با شما معامله‌ای انجام داد سازمان قادر به شناسایی آن فرد باشد چرا که این مزیت متعلق به شماست.

رویکرد معافیت این است که موقتی باشد یعنی دارای بازه زمانی است و اگر فرد از آن بازه زمانی خارج شود معافیت‌ها را از دست می‌دهد. مبحث مهم دیگر شناسایی است. افرادی که معاف هستند یک سری هزینه دارند که سازمان آن‌ها را نمی‌پذیرد بلکه آن‌ها را شناسایی می‌کند. اما چرا؟

۱. به‌عنوان مثال اگر یک شرکت معاف در دوران معافیت رو به زیان‌ده حرکت کند مدتی هم از زیان‌ده استفاده می‌کند. این در صورتی است که سازمان مایل به این اتفاق نیست. بلکه مایل است که هزینه‌های شما را دریافت کند که در هنگام خروج شما از معافیت؛ بازه زمانی، میانگین درآمد، میانگین هزینه و امثال آن را از شما داشته باشد.
۲. فردی که تکالیف مالیاتی خود را انجام ندهد معافیت خود را از دست می‌دهد و این به‌عنوان یک اهرم برای انجام تکالیف است.

در صحبت دوستان شنیده می‌شود که بیان می‌کنند به مدت دوماه از ثبت شرکت ما می‌گذرد و فعالیتی نداشته‌ایم بنابراین نباید مالیاتی بپردازیم. برابر موضوع ماده ۴۷، ۴۸ و ۵۱ قانون مالیات‌های مستقیم، اشخاص حقوقی به محض تأسیس، ثبت و اخذ

ماهیت، مکلف به تشکیل پرونده مالیاتی هستند و باید نیم در هزار سرمایه خود را با عنوان تأمین مالیاتی ابطال کنند. بنابراین اولین تکلیف بعد از تأسیس بحث تمیر است، جدای از اینکه فعالیتی داشته یا نداشته باشید.

موضوع بعدی در ارتباط با «اظهارنامه صفر» است. اگر اظهارنامه صفر را ارسال کنید به این معنی است که شما هیچ‌گونه فعالیتی نداشته و هیچ‌گونه هزینه و درآمدی نداشته‌اید. به خاطر داشته باشید که باید اظهارنامه صفر را با نامه عدم فعالیت همراه کنید. نامه عدم فعالیت عطف به ماسبق می‌شود به این معنی که به‌عنوان مثال شما در سال ۹۶ فعالیتی نداشته‌اید و در سال ۹۷ بیان می‌کنید که در سال ۹۶ فعالیتی نداشته‌اید. اما نمی‌توانید در سال ۹۷ تأسیس شوید و بیان کنید که من فعلاً تا مدت زمانی قصد انجام هیچ‌گونه فعالیتی را ندارم.

موضوع قابل توجه بعدی درباره فروش آنلاین است که تبعات درگاه‌های پرداخت را دارد. اگر شخصیت شما در جایی ثبت نشده باشد اما درگاه‌هایی را در دست داشته باشید، داده‌های شما برای سازمان ارسال می‌شود. درمورد کسب و کارهای استارت‌آپی هم باید بگوییم که در سال ۱۳۹۳ اطلاعات ۱۳۰۰ شرکت نوپا و سال بعد اطلاعات ۲۰۰۲ شرکت نوپا به سازمان مالیات‌ها ارسال شد. این به معنی است که شرکت سیاست‌های جدیدی را برای کسب و کارهای نوپا ایجاد می‌کند.

توجه داشته باشید که قانون مالیات‌ها از زمان رضاشاه که تصویب شده است مدام در حال اصلاح و تغییر است. بنابراین برای برنامه‌ها و فعالیت‌های نوظهور، قوانین هنوز ثابت نیستند و قانون معافیت به آن‌ها تعلق نمی‌گیرد. با توجه به نقص‌هایی که در قوانین ما وجود دارد مسئله مهم این است که از این مسائل و خلأها استفاده هوشمندانه داشته باشیم. در مورد تشکیل پرونده هم در نظر داشته باشید که تشکیل پرونده شما حالت عمومی داشته و تفاوتی با دیگر پرونده‌ها ندارد.

در این میان بحث اظهارنامه هم بحث مهمی است. در اظهارنامه جدول معافیت‌ها از موضوع ماده ۸۱ مخاطب و صنایع کشاورزی تا دانش‌بنیان وجود دارد که هر قسمتی از شما می‌تواند بخشی از این اظهارنامه را در برگیرد. اما مهم‌تر از اینکه مطلع باشید معافیت شما چند درصد و در چه بازه زمانی است، این است که شما تکالیف خود را بشناسید چرا که اگر تکالیف را انجام ندهید عملاً معافیتی در میان نیست.

جمع‌بندی صحبت‌های امروز به این صورت است که موضوع مهم درباره معافیت‌ها این است که:

۱. شما به‌عنوان یک مودی شناخته شوید
۲. تکالیف خود را به‌عنوان یک مودی بدانید

در رابطه با آئین‌نامه نوآفرینان می‌توان گفت که این آئین‌نامه پیگیری شده است اما اینکه یک آئین‌نامه نهایی یا قطعی شود تا اینکه ابلاغ شده و در حوزه‌ها اجرا شود بازه زمانی زیادی نیاز دارد. در رابطه با موضوع معافیت شرکت‌های دانش‌بنیان ماده ۳ قانون حمایت از دانش‌بنیان‌ها است که به مدت ۱۵ سال آن‌ها را معاف کرده است، بحث دیگر در پارک علم و فناوری است که موضوع ماده ۱۳، مناطق آزاد تجاری است و همین‌طور ماده ۹ قانون معافیت‌ها و تمییز این موضوع که تا زمانی که خدمت یا کالایی به‌عنوان دانش‌بنیان شناسایی نشده قابلیت استفاده از این معافیت را ندارد؛ مباحث بسیاری در این زمینه وجود دارد، در این صورت به نظر من بهتر است مسئله هر فرد را در گپ و گفت بررسی کنیم.

گزارشگر: ستاره پاریان